

Indvindingen på havet er således siden 1996 foregået i indvindingsområder udlagt af miljøministeren, hvor som udgangspunkt alle fartøjer med en fartøjsgodkendelse har haft fri adgang til indvinding. Hertil kommer indvinding i områder, hvor Kystdirektoratet eller bygherrer til større anlægsarbejder har søgt om og fået tilladelse til indvinding.

Der er i bemærkningerne til 1996-loven lagt vægt på, at ral- og sandsugerbranchen i forbindelse med udlægningen af overgangsområderne ikke skulle afholde udgifter til de hermed forbundne miljøundersøgelser m.v., og at overgangsordningen herved skulle give branchen mulighed for at omstille sig til det nye tilladelsessystem, herunder at opspare midler til gennemførelsen af miljøundersøgelser m.v. i forbindelse med udlægningen af nye indvindingsområder. Det var således en forudsætning for lovens funktion efter overgangsordningens udløb den 1. januar 2007, at ral- og sandsugerbranchen hurtigt efter 1996-lovens ikrafttræden iværksatte et efterforskningsarbejde med det formål at sikre, at der blev udlagt nye indvindingsområder til supplerende af overgangsområderne.

I bemærkningerne til forslaget til 1996-loven blev det over for Folketinget tilkendegivet, at branchen ville samarbejde om udlægning af nye indvindingsområder på baggrund af en af branchen finansieret efterforskning og miljøvurdering, og at finansieringen blev muliggjort af den 10-årige overgangsordning. 1996-lovens forudsætning om efterforskning med henblik på udlægning af nye indvindingsområder var imidlertid ikke opfyldt ved overgangsordningens udløb den 1. januar 2007.

Tilladelser kan efter den gældende lov gives til en eller flere ansøgere. Loven giver også mulighed for at meddele indvindingstilladelser med eneret for en eller flere indvindere, men det forudsættes, at der er enighed blandt alle interesserede parter. I bemærkningerne til forslaget til 1996-loven er det om administrationen af bestemmelserne tilkendegivet, at en ansøgning om efterforskningstilladelse med efterfølgende eneret til indvinding alene vil blive meddelt, såfremt råstofforekomsten i det ansøgte område ikke er af væsentlig interesse for andre indvindingsfirmaer end ansøgerens. Såfremt forekomsten har interesse for flere indvindere, vil én indvinder kun få tildelt efterforskningstilladelse uden efterfølgende eneret. Alternativt skal de interesserede indvindere i fællesskab søge efterforskningstilladelse og være enige om, at der skal være fælles adgang til indvinding i området, såfremt tilladelse opnås. Dette krav om enighed blev indført efter ønske fra branchen. Lovens forarbejder tager ikke stilling til

konsekvenserne af en grundlæggende uenighed blandt indvinderne eller de potentielle indvindere.

I bemærkningerne til 1996-loven er det endvidere forudsat, at ordningen med fartøjsgodkendelser efter § 19 i forhold til den daglige råstofforsyning fortsat administreres dels med loft over den samlede lastekapacitet på 25.000 m³ (i dag 26.250 m³), dels med loft over det enkelte indvindingsfartøjs lastekapacitet på 2.000 m³.

Efter lovens bemærkninger var formålet med begrænsningen af den samlede lastekapacitet at sikre en bæredygtig udvikling, fordi den samlede indvinding af råstofferne begrænses i en situation, hvor der til en fartøjsgodkendelse er knyttet en fri ret til indvinding i de af miljøministeren udlagte overgangsområder. Formålet med loftet over det enkelte fartøjs lastekapacitet var efter lovens bemærkninger at begrænse de miljømæssige effekter ved råstoffindvinding ved at udelukke store skibe og for at sikre, at alle landets egne kunne forsynes med sømaterialer samtidig i kraft af, at der findes et vist antal arbejdende skibe. I 1996 var der i alt ca. 50 ral- og sandsugerfartøjer, heraf kun 5 fartøjer med en lastekapacitet på over 1.000 m³. Lovens forarbejder tager ikke stilling til administrationen af de fastsatte grænser for lastekapacitet på det tidspunkt, hvor overgangsordningen udløber.

Administrationen af lovens regler om fartøjsgodkendelse er fra 1996 og indtil den 3. juli 2007 sket efter de retningslinjer, som fremgik af bemærkningerne til 1996-loven.

1996-lovens forudsætning om efterforskning med henblik på udlægning af nye indvindingsområder var, som det fremgår ovenfor, ikke opfyldt ved overgangsordningens udløb den 1. januar 2007. Efterforskning og indvinding i nye områder efter lovens § 20 er helt overvejende anvendt af bygherrer til brug for store anlægsarbejder som f.eks. havneudvidelserne i Århus og Skagen samt anlægsarbejderne i forbindelse med Amager Strandpark. Endvidere har Kystdirektoratet gennemført efterforskning og fået indvindingstilladelser efter § 20 i nye områder ud for Jyllands Vestkyst til kystbeskyttelse.

Indvindingsbranchens virksomheder har sammen eller hver for sig ansøgt om efterforskning og indvinding i områder efter lovens § 20. Imidlertid har det forhold, at indvindingsvirksomhederne enten skal være enige om i fællesskab at søge en tilladelse, eller at en virksomhed skal være alene om at have en interesse i området, medført, at ansøgningerne ikke i væsentligt omfang har ført til udlægning af nye indvindingsområder. Det kan konstateres, at det bl.a. på grund af den administrationspraksis, som blev fastlagt ved lovæn-